

مبارزه بخش عمومی با دو همه‌گیری: کووید ۱۹ و فساد مالی در تدارکات عمومی

Rachel Bleetman ✍️

زهرا نوری ✍️

شیوه‌های تدارکات عمومی برقرار باشد. در برخی از مناطق، ۸۵ درصد همین نظر را داشتند.

همان‌طور که در گزارش بیان شد، کاهش رشوه و فساد نه تنها برای حفظ اعتماد میان دولت و شهروندان اهمیت دارد، بلکه از جنبه مالی نیز ضرورت دارد.

رشوه و فساد می‌تواند به میزان ۱۰ تا ۵۰ درصد از ارزش یک قرارداد عمومی هزینه در برداشته باشد (TI, 2020; UNODC, 2013) و اعتمادی که باید میان خریدار عمومی و عرضه‌کننده خصوصی برقرار باشد از بین می‌برد. در حال حاضر، این کمبود اعتماد یک واقعیت است، همان‌طور که در یافته‌های نظرسنجی مشخص شد، میزان تفاوت میان اعتماد بخش دولتی و خصوصی ۲۰ درصد است و پیامدهای واقعی برای فرایند تدارکات دارد. رابطه بین بخش دولتی و خصوصی می‌تواند به اطمینان نسبت به ارزش پول کمک کند

کریستالینا جورجیوا (Kristalina Georgieva)، مدیر صندوق بین‌المللی پول^۱ (IMF) در آغاز همه‌گیری کووید ۱۹ به دولت‌ها گفت: «هر چه می‌توانید هزینه کنید اما رسیدها را نگه دارید». پیام صندوق بین‌المللی پول واضح بود، دولت‌ها باید برای نجات جانها و حفظ امرار معاش آنها هزینه کنند، اما با پرداخت هزینه، تعهدهای مربوط به شفافیت و پاسخگویی نباید کنار گذاشته شود.

این اظهار نظر، یافته‌های گزارش اخیر انجمن حسابداران خبره و رسمی^۲ (ACCA) درباره مدل‌های جدید تدارکات عمومی، ابزاری برای بازیابی پایدار^۳ را بازتاب می‌دهد.

این گزارش، بر اساس پاسخهای دریافت‌شده از نظرسنجی انجام‌شده از بیش از ۱۱۰۰ عضو انجمن حسابداران خبره و رسمی در سطح جهان و شرکتهای وابسته در بخشهای دولتی و خصوصی از بیش از ۹۰ کشور جهان تهیه شده است و اهداف و چالشهای عمده در رابطه با تدارکات عمومی، هم از جنبه عمومی و هم در زمینه همه‌گیری را مشخص می‌کند.

پیام پاسخ‌دهندگان واضح بود: "تدابیر ایمن‌ساز شفافیت و مبارزه با رشوه و فساد را حتی در سخت‌ترین شرایط حفظ کنید." بیش از ۶۰ درصد از پاسخ‌دهندگان گفتند که ارتقای شفافیت در فرایند انتخاب پیشنهاد باید هدف اصلی دولت پس از دوران کووید ۱۹ باشد و بیش از ۷۰ درصد آنها گفتند که شفافیت برای عموم مردم باید به‌عنوان یک خط‌مشی روشن در تمام

قرارداد تدارکات باید آموزش ببینند تا بدانند که چه موقع این سنج‌های اضطراری را به کار گیرند و باید اطمینان پیدا کنند که همه جنبه‌های این فرایند مستند شده باشد؛ به این ترتیب می‌توان از حسابرسی فوری به منظور کمک به تشخیص و پیشگیری از فساد و مدیریت نادرست استفاده کرد.

دوم این‌که، دولت‌ها باید برای متمرکز کردن خریدهای خود تلاش کنند. این مسئله طی دوران بحران از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است؛ زیرا روند تدارکات متمرکز، مسیر واضح‌تری برای ردپای حسابرسی ایجاد می‌کند و امکان بررسی بهتر هزینه‌های عمومی را که طی همه‌گیری انجام شده است، فراهم می‌آورد. فرایند متمرکز مزایای دیگری همانند جلوگیری از رقابت دولت با دولت و کاهش قیمت‌ها دارد.

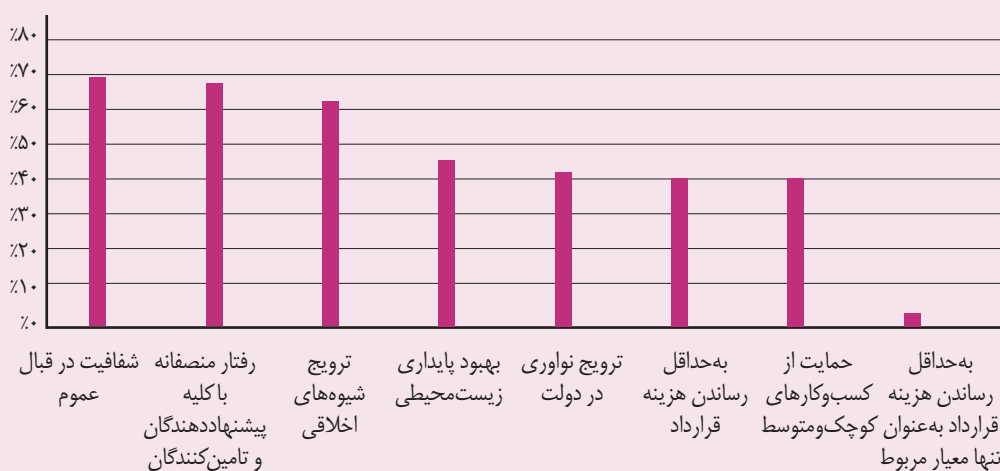
در نهایت، تمام گام‌های مربوط به تدارکات باید شفاف

و نشان می‌دهد که عملکرد کلی قرارداد را بهبود می‌بخشد. طی همه‌گیری کووید ۱۹، شاهد وقوع گسترده تقلب و فساد در فرایندهای تدارکات عمومی بودیم و این امر به احتمال زیاد، اعتماد و اطمینان را در میان خریدار عمومی، تامین‌کننده خصوصی و مالیات‌دهندگان تضعیف می‌کند.

سازمان بین‌المللی شفافیت به این نتیجه رسید که دولت‌ها در دوران همه‌گیری، برخی کالاها را با قیمتی ۲۵ برابر قیمت اصلی خریداری کردند و پاسخ‌دهندگان نیز داستانی مشابه آن را بازگو کردند. فرایندهای منظم تدارکات نادیده گرفته شدند و در حال حاضر شاهد پیامدهای این آرامش هستیم. به بیان دقیق‌تر، شواهدی از تقلب، فساد و مدیریت نادرست و جوه عمومی در زمانی مشاهده می‌شوند که منابع عمومی به‌طور روزافزون کمیاب هستند. همان‌طور که در گزارش تاکید شده است، اقدام عملی وجود دارند که دولت‌ها می‌توانند برای پیشگیری از تشدید این مشکل و آمادگی بهتر برای شرایط بحران در آینده انجام دهند.

ابتدا، وقتی رویه قراردادهای اضطراری اهمیت دارد که برای دولت انعطافی را فراهم آورد که در پاسخ به بحران به آن نیاز دارد، تدابیر ایمن‌ساز شفافیت نباید قربانی شود. قرارداد اضطراری باید بر مبنای موردبهمورد انجام شود. مدیران

در ارزیابی پیشنهادها، چه خط‌مشی‌های مربوط به قراردادهای تدارکات عمومی باید چه خط‌مشی‌های مورد توجه قرار گیرد؟

حفظ اعتماد شرکای بخش خصوصی و مالیات‌دهندگان نیز می‌شوند. همه دولتها از این بحران درس می‌گیرند و نیاز به سرعت عمل، چالش‌هایی را برای همه کشورها ایجاد می‌کند. با این حال، بیشتر دولتها به‌زودی پس از این بحران، با چالش‌های اجتناب‌ناپذیر در زمینه تامین مالی در بخش دولتی مواجه خواهند شد. یافتن و ایجاد صرفه‌جویی‌های مالی برای بهبود دوره پس از کووید ۱۹ الزامی است. دولتها با تلاش در جهت کشف و پیشگیری از رشوه و فساد، می‌توانند بخشی از آن کمبود مالی را برطرف سازند و در همان حال اطمینان یابند که آنها برای انجام مخارج درخور توجه، و اغلب نجات‌بخش از محل وجوه عمومی مورد اعتماد هستند.

پانوشتها:

- 1- International Monetary Fund (IMF)
- 2- Association of Chartered Certified Accountants (ACCA)
- 3- New Models of Public Procurement: A Tool for Sustainable Recovery
- 4- Ukraine's DoZorro Tool

منبع:

. Rachel Bleetman, **The Public Sector Battle Against Two Pandemics: COVID-19 and Public Procurement Corruption**, Jan 2021

باشند و به‌موقع در دسترس کارشناسان امور مالی و حساب‌رسان قرار گیرند، تا آنها بتوانند به‌منظور پیشگیری از ناکارآمدی هزینه و فساد، بر هزینه‌ها نظارت کنند. وجود داده‌های آزاد و شفاف در سراسر فرایند می‌تواند عملکردهای مختلفی را انجام دهد. به‌عنوان نمونه، داده‌ها می‌توانند به‌عنوان ابزاری برای بازیابی و مقایسه فرایندهای مربوط به کالاهای اساسی استفاده شوند، تا از هزینه‌های غیرضروری جلوگیری شود؛ همانطور که توسط ابزار دوزورو اکراین^۴ نشان داده شده است. با در اختیار داشتن این داده‌ها، می‌توان موارد اضافه پرداخت و تقلب احتمالی را تشخیص داد. در مواقع بحرانی، می‌توان میزان داده‌های مورد نیاز برای ورود به حوزه داده‌ها را کاهش داد، تا ماهیت بحرانی حساسیت زمانی را رفع کند، اما مهمترین جنبه‌های خرید، مانند قیمت کالا، همچنان باید مورد توجه قرار گیرند. برچسب‌گذاری اقلام مرتبط با کووید ۱۹، به بررسی دقیق هزینه‌ها طی بحران و پس از آن کمک می‌کند و همچنین می‌تواند داده‌های مقایسه‌پذیری از قیمت‌های پرداخت‌شده برای کالاهای خاص در سطح ملی را به‌عنوان روشی برای جلوگیری از افزایش قیمت از سوی تامین‌کنندگان فراهم آورد.

دولتها با اعمال این اصلاحات از طریق فرایندهای اضطراری برای تدارکات، نه تنها در نتیجه تلاش برای کاهش تقلب و فساد، صرفه‌جویی ایجاد می‌کنند، بلکه موجب

